

ÉRTESÍTŐ

a Budapesti Városvédő Egyesület lapja

2009. április
XXVII. Évfolyam, 3. szám

Kedves Tagtársaink!

Április közeledik, vele a Húsvét és több nagy kulturális eseménysorozat. A városvédők számára ezek közül a legfontosabb az április 16-i Műemléki Világnap, aminek mottója az idén: „Rejtett kincseink”. Olyan műemlékek nyílnak meg ebből az alkalomból a nagyközönség előtt, amelyek különleges értékei eddig kimaradtak a népszerű turisztikai célpontok közül. Reméljük, hogy tagtársaink is felfedeznek új, eddig nem ismert kincseket ezen a napon. Továbbra is várjuk az érdeklődőket a Kós Károly térről szóló, március végén nyílt képzőművészeti kiállításunkra, valamint kirándulásainkra, előadásainkra, városvédő sétáinkra és a hagyományos, Húsvét előtti kedvezményes könyvvásárra, amelyhez az idén újabb kiadók csatlakoztak. Kellemes ünnepet kívánunk minden egyesületi tagunknak!

Götz Eszter

Megkérjük mindazon tagtársainkat, akik heti rendszerességgel tudnak vállalni fél nap ügyeletet egyesületünk kiállítótermében, jelentkezzenek titkárságunkon (321-1696). Köszönjük!

Örömmel értesítjük tagtársainkat, hogy megalakult a III. kerület városvédő csoportja. Első ülésünket április 27-én délután 16 órakor tartjuk az Egyesület székhelyén (Bp. V. Kossuth Lajos u. 14-16.) Minden érdeklődőt szeretettel várunk! Jelentkezés: budapesti@varosvedo.hu, telefon: 321-1696

*Kérjük, hogy adójuk 1%-nak felajánlásával idén is támogassák majd egyesületünk törekvéseit!
Adószámunk: 19729224-1-41*

Támogatásukat előre is köszönjük!

Ismét itt a tavaszi könyvvásár!

Húsvét előtt kedvezményes könyvvásárt rendezünk: **Április 7-én, 8-án és 9-én 10-17 óra között** az Egyesület, valamint a Fekete Sas Kiadó és a 6 BT kötetei 20-50% kedvezménnyel megvásárolhatók a BVE székhelyén (Bp. V. Kossuth Lajos u. 14-16.). Várunk minden érdeklődőt!

MEGHÍVÓ

A MUT, a MÉK, a KÖH és a BVE közös szervezésében
2009. április 7-én (kedden) 17 órakor

Osskó Judit levetíti **Herz Miksa** magyar származású építészről, a kairói műemlékvédelem egykori megalakítójáról készített filmjét.

Figyelem, a helyszín megváltozott: a vetítést a BVE Podmaniczky-termében tartjuk!
(Budapest V. Kossuth Lajos u. 14-16.)

A filmvetítés után kerekasztal-beszélgetés lesz. A belépés díjtalan, minden érdeklődőt szeretettel várunk!
Az előadáson való hallgatói részvétel a MÉK Továbbképzési Szakbizottsága szerint
1/2 kreditpontot jelent.

„A Bodor”

Emlékestet rendezünk Bodor Ferenc halálának 15. évfordulója alkalmából: barátai, ismerősei emlékeznek a pesti presszók egykori szerelmesére

április 28. kedden du. 17 órakor

a BVE Podmaniczky-termében (Bp. V. Kossuth Lajos u. 14-16.).

Faun a Lipótvárosban

Búza Barna szobrász és **Vízy László** építész

bemutatja a Lipótvárosi Kaszinó sarokfülkéjébe tervezett szobor makettjét a Budapesti Városvédő Egyesület Podmaniczky kiállítótermében

Időpont: április 29. szerda du. 16 óra

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

A Mesél a Palotanegyed... pályázat további hírei

A **Civilek a Palotanegyedért Egyesület** és a **Budapest Beyond Sightseeing** a Palotanegyed kulturális örökségeinek megóvása és ismertté tétele érdekében pályázatot hirdetett. **A meghosszabbított leadási határidő: 2009. április 6.**

Részleteket és a pályázati űrlapot a www.beyondbudapest.hu, a www.palotanegyed.info illetve a www.varosvedo.hu oldalakon találják.

Az ünnepélyes eredményhirdetés a **Műemléki Világnap** alkalmából **2009. április 18-án** lesz.

A program délelőtt **10 órakor** kezdődik az **Uránia Nemzeti Filmszínházban**.

A zenés díjátadót követően vezetett sétán vehetnek részt az Uránia épületében. Ezután a nyertes pályázók és a Budapest Beyond Sightseeing csapata tart közös, Palotanegyedbeli barangolást. Az esemény méltó befejezéseként a Lumen Galéria kiállítás megnyitóján koccinthatnak, a Palotanegyed egészségére. A végleges programért, kérjük látogassák meg honlapjainkat: www.palotanegyed.info vagy www.beyondbudapest.hu

PROGRAMAJÁNLÓ**A FÖLD-ŐR Környezetvédelmi Klub**

a Budapesti Városvédő Egyesület Környezetvédelmi Csoportjának támogatásával működik.

Vezetői: Molnár Éva és Rózsa József

Ez évi klub-sorozatunk alcíme: *Fogy az energia – mit tegyék?*

2009. április 3-án, pénteken: *A házikertek és közterek növényei*

Vendégünk: Pesti László, a Főkert munkatársa, Cím: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, 1204 Budapest, Pacsirta u. 157/b, Tel.: 284-7447

A KVVM Társadalmi Kapcsolatok Osztálya, Zöld-Pont Szolgálat ajánlata
A Pusztaszeri Természetfilm Fesztivál filmjeiből:

Április 8-án (szerdán):

Hany Istók legendája profi

Rendezte: *Siklósi Szilveszter* (40')

A sebhelyes, a zöldfülű és a kibic amatőr

Rendezte: *Koncz András* (5')

Vadmák profi

Rendezte: *Kormos Ildikó* (12')

Az istenek eledele (Ambrosia artemisiifolia) amatőr
Rendezte: *Bojtos Gábor* (3')

A filmekkel kapcsolatban érdeklődni lehet: **Urai Róbert**nél (KVVM Zöld-Pont Szolgálat, 1011 Bp., Fő u. 44-50.), tel: 457-3440, fax: 457-3354, urai@mail.kvvm.hu Zöld szám: 06-80-40-11-11

A Józsefvárosi Galéria (VIII. ker., József krt. 70.) programajánlója:

Április 1-én (szerdán) **15:00 órakor** **Zenés barangolás a világ legszebb tájain sorozat – Berlin - a régi - új német főváros.** Vetített képes előadás. Előadó: *Kiss Imre Károly* tanár, idegenvezető

Április 3-ig (péntek) látogatható *Olga J. Bloch* grafikus és festőművész *Lengyel-Magyar Barátság Napja* című kiállítása, a Lengyel Kisebbségi Önkormányzat és a Józsefvárosi Kulturális és Sport Kht. szervezésében.

A kiállítás megtekinthető: munkanapokon 9-18 óráig.

Április 8-án (szerdán) **17.00 órakor** A Kisgrafika Barátok Körének 50 éves jubileumi kiállítása nyílik. Az Országos találkozó **április 18-án** (szombaton) **10-16 óráig** zajlik. A kiállítás megtekinthető: április 24-ig munkanapokon 9-18 óráig.

Április 22-én (szerdán) **15.00 órakor** *A magyarság és keleti rokonaink III.* előadássorozatban: *A kurultáj, a madjar – magyar törzsi gyűlések krónikája.* Előadó: *Bíró András Zsolt*, antropológus, humánbiológus.

Április 23-án (csütörtök) **17:30 órakor** Galéria koncert - *Április, ó április*, tavasz, virágzás, szerelem, forradalom II. Dalok, áriák, operarészletek.

Előadók: a Józsefvárosi Zenebarát Kör tagjai.

Az **április 29-i** műsort a Józsefvárosi Csoport programjainál találják!

Április 30-án (csütörtök) **17.30 órakor** a Fővárosi Képzőművészeti Stúdió csoportos képzőművészeti kiállítása nyílik *Külső és belső történések* címmel. Megnyitja: *Sipos Endre* művészeti író.

Közreműködik: *Török Tibor* gitárművész és tanítványai.

A Zuglói Helytörténeti Műhely (XIV. ker., Uzsoki u. 57. tetőtér) programajánlója:

Április 30-ig látogatható a *Zugló egykor és ma – válogatás a Zuglói Helytörténeti Műhely képes levelezőlap gyűjteményéből* című kiállítás.

Nyitva: hétfőtől csütörtökig 10-18 óráig

A pesterzsébeti Gaál Imre Galéria (XX. kerület, Kossuth Lajos u. 39.) programajánlója **(Nyitva: vasárnap és hétfő kivételével 10-18 óráig):**

Április 15-én (szerdán) **17 órakor** vetítés *Orosz István* animációs filmjeiből.

Április 23-án (csütörtök) **18 órai** kezdettel a Költészet Napja alkalmából ünnepség a Gaál Imre Galériában.

A Szemléletváltás az Életért Egyesület

2009. április 5-én (vasárnap) **14 órakor** kertlátogatási programot szervez a **Népliget**be.
Találkozás: az Ilenczfalvy-táblánál, a Planetárium előtt. A részvétel díjtan.

CSOPORTÜLÉSEK–PROGRAMOK

Az egyesületi programok nyilvánosak és a belépés díjtalan!

Fotós csoport:	minden hónap első keddjén 16 órától
Panteon csoport:	minden hónap második szerdáján 16.30 -tól
Közlekedési csoport:	minden szerdán 17 órától

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt **április 22-én** (szerdán) **17 órakor** vetített képes előadást tart *Bohunka Gábor*, a BKV Villamos Üzemigazgatóság üzemegység-vezetője *Siemens villamosok 130 éve Budapesten – A legújabb fejezet: a COMBINO villamosok* címmel.

Templomtörténeti csoport: Legközelebbi összejövetelüket **április 22-én** (szerdán) **16.30 órakor** tartják az egyesület földszintjén.

Környezetvédelmi csoport: Környezetvédelmi csoport „kihelyezett” ülést tart Esztergomban, ahol tanulmányút keretében meglátogatjuk az Esztergomi Környezetkultúra Egyesület által létrehozott „Zöldházat”, valamint a Duna Múzeumot (Környezetvédelmi Múzeum). A tanulmányút (kirándulás) időpontja: **április 18. szombat.**

Találkozás: az Újpest Városkapu VOLÁN Busz pályaudvaron **7.00-tól** (a busz 7.35-kor indul)
Költségek: utazási költség + belépő a „Zöldházba” (20 fős csoport esetén ez: 750.-/fő). A Duna Múzeumba 12 fős csoport-létszámtól ingyenes a belépés!

A szakcsoportunk szeretettel várja a hozzánk csatlakozókat! **Kérem, hogy lehetőleg minél többen vegyünk igénybe a VOLÁN járatot, és ne szálljunk autóba! Kíméljük a környezetünket a légszennyezéstől!**

Jelentkezni: a BVE telefonján lehet: 321-1696, ill. vandor.eva@t-online.hu, április 11-ig!

Várostarténeti csoport: következő előadásukat **májusban** tartják majd!

Harangtörténeti csoport: következő előadásukat **májusban** tartják majd!

Csendvédelmi Bizottság: következő ülésüket **április 15-én** (szerdán) **16 órakor** tartják az egyesület vetítőtermében.

Szőnyi István Képzőművészeti Kör: minden **hétfőn 15 és 18 óra** között tartja foglalkozásait a BVE pincészetjén lévő teremben, és szívesen fogadja a festészet és rajz iránt érdeklődőket. Vezető tanár: *Ferencki Tiborné* festőművész, művészettörténész

I. kerületi városvédő csoport: következő csoportmegbeszélésük **április 15-én** (szerdán) **15 órakor** a **Budavári Önkormányzat Művelődési Házában** (I. ker., Bem rkp. 6.) lesz.

II. kerületi városvédő csoport: következő csoportülésük **április 23-án 16 órakor** lesz az egyesület Nagytárgyalójában (1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 14-16. galéria)

III. kerületi városvédő csoport: első ülésüket **április 27-én hétfőn 16 órakor** tartják az egyesület Nagytárgyalójában (1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 14-16. galéria)

Terézvárosi csoport: **ápr. 29-én** (szerdán) **17 órakor** folytatjuk *Szecesszió a Terézvárosban* előadássorozatunkat, melynek keretében *Liget Szanatórium – Ady nyomában* címmel tart előadást *Roszinszky Bella*.

Erzsébetvárosi Helytörténeti Klub: **április 16-án** (szerdán) **16 órakor** a **Magyar Szecesszió Házát** keresi föl – az 1900-as évek békebeli hangulatát varázsolja látogatói elé a 3 emeletes szecessziós Bedő-ház enteriőre. A csillároktól a festményeken, szobrokon át a textilegig, ékszerekig. Találkozás: V. ker., Honvéd u. 3. Belépő: 600,- Ft Vezető: *Vadné Szakács Adél*

Józsefvárosi csoport: **április 29-én** (szerdán) **15 órakor** vetített képes előadás: *AZ EMBER TRAGÉDIÁJA*, Jankovics Marcell animációs sorozata alapján – „Herkules válaszüton” (római szín). Előadó: *Martsa Piroška* restaurátor. Helyszín: Józsefvárosi Galéria (VIII. ker. József krt. 70.)

Kőbányai csoport: Legközelebbi összejövetelüket **április 16-án** (csütörtökön) **17-19 óra között** tartja a Kőbányai Helytörténeti Gyűjteményben (X. ker. Budapest, Halom u. 37/b). Minden érdeklődőt szeretettel várnak a Költészet Napjára összeállított verses megemlékezésre. Ugyanitt a helytörténeti kiállítás megtekinthető: hétfő, kedd, szerda, péntek 10-14-ig, csütörtök 14-18 óráig.

XIII. kerületi Városvédő Csoport: Áprilisi programjukkal kapcsolatban kérjük, figyeljék egyesületünk honlapját! www.varosvedo.hu

Rákospalotai munkacsoport: a csoport programjait a Tagtársaink írják rovatban, a 6. oldalon találják.

Pesterzsébeti Városvédő Csoport: következő összejövetelüket **április 7-én** (kedden) **16 órakor** a Gaál Imre Galériában (XX. ker., Kossuth Lajos u. 39.) tartják. A beszámoló után *Várhalmi András*, a Csili igazgatója tart előadást elődeink iránt érdeklődőknek a családfakutatásról.

Promontor – Tétény munkacsoport: 2009. április 20-án (hétfő) 17 órakor tartjuk soron következő havi összejövetelünket a Klauzál Gábor Művelődési Központban (XXII. Nagytétényi út 31-33.), melynek keretében *Egy titokzatos budafoki villa és annak lakója – Somogyi Nusi* címmel, Garbóci László tagtársunk tart előadást. A rendezvényre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Klauzál Napok Tétényben 2009. A **Klauzál Gábor Társaság** a hagyományos rendezvényét **2009. április 24-25-én** tartja. A kétnapos program:

Április 24-én (péntek) 13 órakor megnyitó a Főpolgármesteri Hivatal 133/b. termében, ahol megnyitót mond Ráday Mihály, Egyesületünk elnöke, majd *Mit köszönhetünk Klauzál Gábornak?* címmel Dr. Dobos Károly, a Társaság elnöke tart előadást. Ezt követően közösen megtekintjük a 233-as szobában, Klauzál Gábor születése helyén emelt emléktáblát.

Ugyanezen a napon **16 órától** iskolások vetélkedője folyik az 1849. január 3-i tétényi csatáról a XXII. kerületi Árpád Utcai Általános és Német Nemzetiségi Iskolában.

Április 25-én (szombat) 11 órakor a budatétényi Szent Mihály kápolnában – Klauzál Gábor és Schmidt Emma házasságkötésének helyszínén – Kincses Katalin tart megemlékezést a kápolna mecénásáról és újjáépítőiről. Ezt követően, 12 órakor tiszteletadás és koszorúzás Klauzál Gábor egykori villájának falán elhelyezett emléktáblájánál. Délután a Nagytétényi Kastélymúzeumban 15 órától *Klauzál Gábor, a független egészségügy első hazai minisztere* címmel Dr. Kapronczay Károly, majd *A Klauzál család katonai szálai* és *A tétényi csata* címmel Hermann Róbert tart előadást.

A programok nyitottak, díjmentesek, azokra minden érdeklődőt szeretettel várunk! (Részletes program a www.klauzal.hu honlapon olvasható.)

Soroksári Grassalkovich Kör: április 9-én (csütörtökön) **17 órakor** tartják következő összejövetelüket a Közösségi Házban (Bp. XXIII. kerület, Grassalkovich út 154).

Aranytíz Helytörténeti Klub: április 21-én A dombóvári Kossuth-szobor története.

Kiállítás a Dési Huber teremben.

Április 30. (csütörtök) **17 óra:** a kiállítás kapcsán beszélgetés a Kossuth téri egykori Kossuth szoborról, a szobrász Horvay János művéről valamint az Erzsébet téri *Blaha Lujza emléke, avagy a Népdal* című szoborról.

Helyszín: Aranytíz (V. kerület, Arany János u. 10.).

Rákoshelyi Bartók Zeneház (XVII. kerület, Budapest - Rákoshely, Hunyadi u. 50.)

Programjaik olvashatók a www.bartokzenehaz.hu honlapon!

TAGTÁRSAINK ÍRJÁK

A KÖRNYEZETVÉDELMI CSOPORT HÍREI

Összefoglaló a márciusi csoport-találkozónkon, 2009. 03. 17-én, elhangzott előadásból, mely a XV. kerületi MÁV Telep helyzetéről, a Telep érdekében folytatott civil összefogásról adott tájékoztatót. Előadó: **Arlett Annamária**, az összefoglalót is ő készítette.

Meghívott XV. ker. vendégek: Marsovszky Györgyné képviselő, Környezetvédelmi- és Környezet-egészségügyi Tanácsnok; Szabó S. Péter a MÁV Telepi Református Egyházközösség Lelkipásztora; Reichert Pál, a Református Egyházközösség műszaki csoportjának tagja, aki szaktudásával és önkéntes munkájával segíti a MÁV Telep zöld programját és törekvéseit.

„A Rákospalotai MÁV Telep 100 éves története nagyban hasonlít a Wekerle Telep történetéhez. Felépítésében, megjelenésében azonban más, és különös helyet foglal el mind a munkás lakótelepek, mind a Monarchia béli MÁV Lakótelepek sorában, és ezt struktúrájának, a természet és az épített környezet fantasztikus összhangjának köszönheti. Amikor ma a fenntarthatóságról az építészetben, vagy az élhető környezetről beszélünk, mintát kínál ehhez egy száz éve megálmodott, a mai kor igényeinek is megfelelő jól kipróbált egykori módszer. Ez a Telep titka. Az ember, az épületek és a természet lágy, harmonikus összefonódása. Mindez ma veszélyben forog, avagy forgott. Húsz év félrecsúszott privatizáció, egyéni, befektetői érdekek, az M3 bevezető szakasza melletti áldatlan szmogos és zajos állapotok, a politikába és mindennapi megélhetési gondokba bele fásult lakosság. Egy rosszul sikerült szabályozási terv és pártcsatározások. És mindebben a nagy kilátástalanságban történt valami. Valami, ami furcsa, és ami szokatlan manapság: *társadalmi összefogás*. Együtt, közösen a lakossággal a még megmenthetőért! Civilek és civil szervezetek nyújtottak és nyújtanak segítő kezet. A Levegő Munkacsoport, kerületi civil szervezetek, az Építész Továbbképző Intézet, az egyház és sorolhatnánk hosszasan. Egy esztendő alatt eljutott egy

csenevész kezdeményezés odáig, hogy ma nagynevű szakemberek irányításával, mint Pesti László, újítjuk meg kertjeinket. A Budapesti Városvédő Egyesület Környezetvédelmi Szakcsoportja segíti munkánkat. A Budapest XV. ker. Önkormányzatának Városüzemeltetési Osztályával közösen bonyolítunk környezetvédelmi programokat, és megtettük az első biztató lépéseket egy átfogó, összetett, hosszú távú környezettudatos helyreállítás érdekében, ahol a fő szempont a zöld felületek megóvása. Mi, MÁV Telepi lakosok, hiszünk abban - a Wekerlei Társaskörrel együtt -, hogy megvalósul a zajvédő falak elhelyezése az M3 és M5 bevezető szakaszain. Bízunk a XV. ker. Képviselő Testületének Bizottsági munkájában, a Főépítész úr és a szabályozási tervet készítő Kft. szaktudásában, hogy olyan Szabályozási Terv kerül kidolgozására, amely a megkezdett munkánk folytatását, és egyben a MÁV Telep fennmaradását eredményezi."

Gratulálunk az eddigi eredményekhez és segítünk a továbbiakban is!

Jeles napok a környezetvédelemben: Április 22. a Föld Napja. Ebből az alkalomból a Környezetvédelmi csoport „kihelyezett” ülést tart Esztergomban, ahol tanulmányút keretében meglátogatjuk az Esztergomi Környezetkultúra Egyesület által létrehozott „Zöldházat”, valamint a Duna Múzeumot. (Környezetvédelmi Múzeum). A tanulmányút (kirándulás) időpontja: **április 18. szombat.**

Találkozás: az Újpest Városkapu VOLÁN Busz pályaudvaron **7.00-tól** (a busz 7.35-kor indul)

Költségek: utazási költség + belépő a „Zöldházba” (20 fős csoport esetén ez: 750.-/fő).

A Duna Múzeumba 12 fős csoport-létszámtól ingyenes a belépés!

A szakcsoportunk szeretettel várja a hozzánk csatlakozókat! **Kérem, hogy lehetőleg minél többen vegyünk igénybe a VOLÁN járatot, és ne szálljunk autóba! Kíméljük a környezetünket a légszennyezéstől!**

Jelentkezni: a BVE telefonján lehet: 321-1696, ill. vandor.eva@t-online.hu, április 11-ig!

Vándor Éva

A MÁV Telep Baráti Köre KHE

szeretettel meghív minden kedves érdeklődőt egy rendhagyó Városvédő Sétára, az Egyesület megalakulásának egy éves évfordulója alkalmából. A másfél órás sétára a MÁV Telep lakóit invitáljuk elsősorban, bemutatjuk eddigi elért eredményeinket, beszélünk törekvéseinkről, programjainkról.

Találkozás helye: Ozmán utca - Mozdonyvezető utca sarok (volt Óvoda előtt)

Találkozás ideje: **2009. április 4. szombat 16 óra.** A sétát követően **18 órától** kötetlen beszélgetés a MÁV Telepi Jézus Szíve Katolikus Egyházközösség Közösségi Házában (Rákos út, buszmegállóval szemben)

Április 18. szombaton 10 - 12 óra között dísz- és gyümölcsfa, díszcserje és bokor, valamint virág csere akciót rendezünk a Széchenyi út 18. sz. ház 3.sz. kertjében. Az akció részleteit a MÁV Telepi Hírmondóban találják meg.

TÖBB, MINT FÉLMILLIÁRD A FŐVÁROS KÖRNYÉKI ERDŐKRE

Példa nélküli természetvédelmi fejlesztés kezdődött, amelyre a Pilisi Parkerdő Zrt. 460 milliós európai uniós támogatást nyert. A program végrehajtására 110 milliós önrész és a fakitermelésből befolyt árbevétel visszaforgatására is szükség van.

Négyszáz helyszínen és 32 település határában idén februártól jövő augusztusig folynak a munkák. Ezt követően még legalább öt évig fenntartási kötelezettséget is előírt az unió. A vizes élőhelyek védelmétől kezdve a földtani természetvédelmi értékek megóvásán át az erdők rekultivációjáig sok feladat szerepel a projektben. Például több felhagyott budai kőbánya falairól eltávolítják a növényzetet és a meredélyeken tájba illő védőkorlátokat állítanak fel. Máshol patakfolyamot tisztítanak meg a szeméttengertől, de sok helyszínen az utóbbi időben nagyon elterjedt bálványfák visszaszorítását, az erdőszegélyeken megtelepedett magtermő példányaik szelektálását hajtják végre.

Sor kerül a tájidegen erdőállományok átalakítására, őshonos fafajokkal. A fenyőfák eltávolítását és lombosfákkal való pótlását, többen sajnálatosnak tartják. Az idős példányok kivágása után ismét fenyők ültetését ajánlanák, mert a ma élő generációk már ezt szokták meg és szépnek, a budai tájhoz hozzátartozónak tekintik a fenyveseket. Ugyanakkor a természetvédelmi területeken a törvény értelmében választási lehetőség mérlegelése nélkül, csak őshonos, ez esetben lombos fákkal lehet megújítani az erdőállományt. Eredetileg a fenyőket direkt azért ültették 70-100 évvel ezelőtt, hogy a sok helyen kopár, erózió vájta budai hegyeken létre jöhessen az erdőtalaj, más fafajok képtelenek lettek volna rajtuk megélni. Ezáltal átlagosan 5 centiméteres humuszréteg képződött, tehát bölcs döntést hoztak elődeink. Ezért nem csekély azok tábora, akik a már meglévő fenyvesek állagát ismét fenyőfákkal javítanák fel.

A Pilisi Parkerdő Zrt. szóvivője szerint az 5 centiméteres humuszréteg elég lehet, hiszen már vannak a térségben olyan kísérletek, amelyeknél több mint tíz éve tölgyesek élnek ilyen helyeken. Ezeken a területeken a fenyvesekhez képest sokkal változatosabb élőhelyek jönnek létre.

Az extrém kerékpározás eróziós és tájromboló hatása ellen a Pilis Parkerdő Zrt. megpróbál hatékonyabban fellépni. Az előbbi projekt keretében, tiltó- és magyarázó táblákat kívánnak a leginkább veszélyeztetett helyekre kitenni, a már kialakult nyomvályúkat, megpróbálják rekultiválni.

Kertész István

Föjlajánlás tagtársaink részére

Városvédő Egyesületi tagok és intézmények számára ingyenesen átadnánk a felsorolt növények közül nem parkérett egyedeket. Ez azt jelenti, hogy rongálások elkerülésére csak védett, körülkerített területre javasoljuk a kiültetést. Jelenleg a növények nagy része konténerben van, tehát a nyár végén – ősszel is ültethetőek:

Páfrányfenyők (Ginkgo biloba), Atlaszcédrusok, Arizoniai ciprus változatok (Cupressus arizonica), Gyászciprusok (Cupressus funebris), Törökmogyorófák – csak tavaszi ültetésüket javasoljuk, mert szabad földben nevelkedtek, Fekete diók, Szárnyas diók, Tiszafák, Görögfenyők (Abies cefalonica), Kaukázusi jegenyefenyők (Abies nordmanniana), Törzsos mahonia (M. beali).

Exkluzív helyekre – ahol nagy növőtér áll a növények rendelkezésére ajánljuk a *Mammutfenyőt, Gyantásciprust, Libanoni cédrust, Himalájai cédrust.*

Konkrét elképzelések kialakítására javasoljuk az előzetes megbeszélést, a növénykínálat megtekintését. Jelentkezés: 06 30/454-2665

Pesti László és Herczeg Géza

Budai hírcsokor

Pesthidegkút egyetlen még természetközelinek megmaradt részének jövőjéről lakossági fórumot hívott össze a helyi önkormányzat. A helybéliek a most is sportolásra használt területen a minél kisebb mértékű beépítés mellett érveltek. Továbbra is a sport-, illetve uszoda funkciót szeretnének, kérdés azonban, hogy ilyen megkötések mellett akad-e vállalkozás, amelyik üzletet lát ebben.

A Ferenc-hegyi barlangban hetvenöt évvel ezelőtt szinte rohamléptekkel haladt a járatrendszer kutatása és feltérképezése. Az 1933 szeptemberében útépités következtében megnyílt barlangot a következő másfél évben alaposan átkutatták, és az először megismert hosszát rövid időn belül a háromszorosára, 870 méternyire növelték. A barlang jellegzetességeit és veszélyeit már akkor sikerült feldolgozni és tudományosan elemezni.

Hetven évvel ezelőtt vágták ki Budapest környékének legöregebb tölgyfáját.

A Szentendrei-szigeten, a város vonalától délre álló fa hét méter kerületű és 20 méter magas volt. A Székesfővárosi Vízművek által megrendelt vágást, a kor egyik legnevesebb botanikusa, dr. Jávorka Sándor is értetlenül fogadta és önálló cikkben emlékezett meg a hatalmas tölgyfáról.

Kertész István

Jeles évfordulók

Preisich Gábor

Budapest, 1909. május 12 - 1998. április 20.

A várost bemutató sétáimra készülve gyakran forgatom e jeles építész, városrendező könyveit. Bármilyen témában hihetetlen sok információt kapok írásaiból.

Már fiatalon 1926-ban Karlsruhéban találjuk. A BME-en 1927-30-ig folytatja tanulmányait, közben Sebestyén Artúr és Bauer Emil irodájában dolgozik. Ligeti Pál műtermébe jár a modern építészet híveivel, Molnár Farkassal, Fischer Józseffel és másokkal együtt. Részt vesz a CIAM 1931-es berlini kiállításán és kongresszusán, találkozik Le Corbusier-vel és Walter Gropius-szal. Liege-ben egy évet tölt Joseph Moutschen

irodájában. 1933-ban Vadász Mihállyal közösen irodát nyitnak. Harrer Ferenc hatására kezd foglalkozni a városrendezéssel, ezt a háború után is folytatta.

1945-ben a Fővárosi Közmunkák Tanácsa alkalmazza, majd 1948-tól az ÉTI, utóbbinak átszervezése után a MATI munkatársa. Fő feladatának az általános rendezési tervet tekinti, emellett Gádos Lajossal több pályázaton indulnak és nyernek. 1949-ben a BUVATI jogelődjét, a FŐTI-t szervezi, irányítja. **1953-55 között Budapest főépítésze, majd városrendezési irodájának vezetője.** Számos pályázaton indul munkatársaival, Kiss Alberttel és Mester Árpáddal. 1961-ben építik a XII. kerület Kékgolyó u. 1. sz. bérházat és a lágymányosi lakótelepi iskolát, 1964-ben a II. Cseppekő utcai gyermekotthont.

Rengeteget publikált, sok könyvet írt. 1975-ben nyugdíjazták. 89 évesen hagyott el bennünket örökre. Sógorával, Gerle Györggyel közösen tervezte a Bartók Béla u. 62-64. sz. bérházat, a Simplon mozival (ma már nem működik) és az I. ker. Koronaőr 7 - Kosciusko Tádé u. sarkán lévő bérházat. A régi Belügyminisztérium Széchenyi rakparton lévő épületet munkatársaival (Benkhard Ágoston, Gábor László, Lévai Andor, Rudnai Gyula, 1947-49), a volt MEMOSZ székházat a Dózsa György úton Perényi Imrével és Szrogh Györggyel tervezték (1948-50). A Fiumei úti OTI bérházaknak társtervezője volt. **Négy kötetben dolgozta föl Budapest városépítészetének történetét, alapos történeti és építésztörténeti elemekkel, fotókkal, térképekkel illusztrálva:** Buda visszavételétől a II. világháborúig, I., A Kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig, II., A két világháború között és a felszabadulás után, III. és 1945-től 1990-ig, IV. Az utóbbira dr. Czétényi Piroska, a Fővárosi Műemlékvédelmi Hivatal vezetője kérte fel. 85 éves volt ekkor. Berczik András, Bajnay László, Kopcsay Gábor, Kiác György és Rác Miklós építésszel közösen állították össze 1998-ban a sorozat utolsó részét. dr. Román András lektorálta - ő sincs már közöttünk. Írásaiból válogatva még megemlítem a következőket: CIRPAC és a modern építészet 1931, A háború utáni újjáépítés feladata 1946, Feladataink az új Budapest felépítésében 1951, A budapesti földalatti gyorsvasút városrendezési jelentősége 1953, Budapest tíz éve 1955, A jövő Budapestje 1961, Budapest városrendezési problémái 1963, A budapesti település-agglomeráció növekedése és az ebből adódó problémák 1968, Budapest jövője 1973, A METRO esztétikája 1973 és A lakótelepek esztétikája 1977.

Kitüntetései: 1962. Ybl Miklós díj, 1969. Fővárosi Pro Urbe aranyérem, 1972. Műszaki tudományok doktora, 1975. Herder-díj, 1977. Hild János emlékérem, 1979. Munka érdemrend Arany fokozata, 1986. Reitter Ferenc díj, 1989. Magyar Népköztársaság Zászlórendje. Az MTA 1990-ben levelező, 1991-ben rendes tagjai sorába emelte. 1992-ben Budapest díszpolgárának választották.

Emlékezzünk Preisich Gábor építészre, akinek május 12-én lesz születésének 100. évfordulója.

Összeállította: dr. Horváth Péterné

UTAZÁSI AJÁNLATOK

Neoline Utazási Iroda „Kalandozás”	1088 Budapest, Szentkirályi u. 5.	Eng.sz.: U-714/2006.
Tel.: 318-8064, fax: 317-1056,	e-mail: kalandozas@t-online.hu	www.kalandozastravel.hu

Április

4.	Bécs – Húsvét a Schönbrunnban	5290,- Ft
5.	Budapesti séták – Zsidó emlékek a Belvárosban	450,- Ft
6.	Isaszegi emlékek	3990,- Ft
9-14.	Húsvét Erdélyben	49900,- Ft
11-13.	Órség és a Vendvidék	32490,- Ft
13.	Húsvét a Mecsek alján	5490,- Ft
13.	Hollókő	3990,- Ft
18.	Pozsony	5290,- Ft
18.	Romantikus osztrák várak – Hinterbrühl-Perchtoldsdorf-Mödling	5290,- Ft
25.	Laxenburg és Heiligenkreutz	5990,- Ft
25.	Bécs – Hofburg	5290,- Ft
25.	Ébredő Balaton	4990,- Ft
25-26.	Madách és Mikszáth emlékek nyomában	14900,- Ft
28-03.	Látogatás Isztambulban	82900,- Ft
29-03.	Kárpátaljai körút	45700,- Ft

A BVE havonta megjelenő bulletinje **Az Értesítő kiadását a Fővárosi Önkormányzat támogatja.**

Telefon, fax: 321-1696 OTP 11705008-20092737-00000000 Adószám: 19729224-1-41
 e-mail: budapesti@varosvedo.hu honlap: www.varosvedo.hu 1053 Budapest, Kossuth L. u. 14-16.
 Szerkesztői munka: Hegedűs Attila András A kiadásért felelős: Götz Eszter